

Faktuelt notat til statsrevisorerne
om
tilrettelæggelsen af en større undersøgelse om fødevarekontrollen

I. Indledning

1. Statsrevisorerne anmodede mig på deres møde den 19. april 2006 om et notat med henblik på en eventuel beretning om Fødevarestyrelsens kontrol med fødevarer i perioden fra 2000 og frem. Baggrunden for anmodningen var, at Fødevarestyrelsen ikke har aflagt de forudsatte kontrolbesøg hos en række fødevarevirksomheder.

Jeg vil med dette notat redegøre for tilrettelæggelsen af en større undersøgelse om fødevarekontrollen, herunder for afgrænsningen i forhold til den uafhængige ekspertundersøgelse af fødevarekontrollen, som regeringen og Dansk Folkeparti har taget initiativ til.

II. Statsrevisorernes anmodning

2. Statsrevisorerne ønskede, at formålet med en beretning skulle være:

- at redegøre for udviklingen i Fødevarestyrelsens planlagte og realiserede kontrol med fødevarer, herunder at foretage en analyse af kontrolefterslæbets omfang og årsager, af organiseringen af kontrolopgaverne og af produktiviteten på kontrolområdet

- at redegøre for udviklingen i Fødevestyrelsens bevillinger og regnskab, herunder at foretage en vurdering af, om økonomien inkl. gebyrindtægterne giver Fødevestyrelsen mulighed for en hensigtsmæssig opfyldelse af styrelsens kontrolopgaver og kontrolforpligtigelser
- at vurdere kvaliteten af Fødevestyrelsens faglige og økonomiske styring af fødevarerområdet.

III. Regeringens og Dansk Folkepartis uafhængige undersøgelse af fødevarerkontrollen

3. Regeringen og Dansk Folkeparti indgik den 8. april 2006 en aftale, hvori det bl.a. blev vedtaget at iværksætte en uafhængig undersøgelse af fødevarerkontrollen. Efter drøftelse mellem aftaleparterne og forelæggelse for Folketingets Fødevarerudvalg offentliggjorde familie- og forbrugerministeren den 24. maj 2006 det endelige kommissorium for den uafhængige undersøgelse af fødevarerkontrollen.

4. Det fremgår af kommissoriet, at formålet med undersøgelsen er at analysere styringen af Fødevestyrelsens kontrolindsats og tilrettelæggelsen af den udførende fødevarerkontrol. Undersøgelsen skal omfatte:

- ”En vurdering af, om resultatkontrakten og tilsynsfrekvensvejledningen på fødevarerkontrolområdet er opfyldt, og om de er hensigtsmæssigt udformet i relation til de ønskede politiske målsætninger om en høj fødevarsikkerhed til gavn for forbrugerne. Heri indgår en vurdering af den kvantitative og kvalitative styring af og opfølgning på kontrolindsatsen, herunder styringskæden fra departement til central styrelse, fødevareregion og tilsynsførende. Endvidere belyses ressourceindsatsen i fødevarerkontrollen i forhold til de årlige frekvenser i frekvensvejledningen samt kravene i resultatkontrakterne.
- En analyse af risiko- og behovsorientering af kontrolindsatsen, herunder en vurdering af omfang og indhold af henholdsvis virksomhedernes egenkontrol og af myndighedernes kontrol med egenkontrol.

- En vurdering af, hvordan arbejdet i fødevarekontrollen kan tilrettelægges mere hensigtsmæssigt, så der skabes yderligere rum til kerneopgaven, dvs. den egentlige tilsynsaktivitet. Heri indgår analyser af arbejdstilrettelæggelse, kompetenceprofiler, tids- og ressourceforbrug for de tilsynsførende samt kvaliteten af kontrolindsatsen og kontrolrapporterne.”

På grundlag af analysernes resultater stilles om muligt forslag til forbedringer af styringskonceptet, en mere hensigtsmæssig brug af resurser samt metoder til nedbringelse af fejl i kontrolrapporter.

5. Det fremgår endvidere af kommissoriet, at undersøgelsen skal omfatte kontrollen med fødevarer og den daglige veterinærkontrol på slagterierne, samt at kontrollen med primærproduktionen inddrages i relevant omfang.

Familie- og Forbrugerministeriet og Fødevarestyrelsen vil stille alt relevant materiale, dokumenter, bilag o.l. fra 2000 til i dag til rådighed for ekspertgruppen.

Undersøgelsen skal gennemføres af en uafhængig ekspertgruppe med eget sekretariat og skal afrapporteres inden årets udgang.

IV. Undersøgelsens tilrettelæggelse

6. Jeg har bemærket, at statsrevisorerne offentligt har givet udtryk for, at det ikke er hensigtsmæssigt, hvis der iværksættes 2 sideløbende undersøgelser, som overlapper hinanden.

Det er min vurdering, at det netop offentliggjorte kommissorium for regeringens og Dansk Folkepartis undersøgelse medfører, at ekspertgruppen i al væsentlighed skal analysere og vurdere de samme forhold, som Rigsrevisionen vil skulle undersøge på baggrund af statsrevisorernes anmodning af 19. april 2006.

Der vil særligt være tale om overlap mellem indholdet i kommissoriets første punkt og statsrevisorernes anmodning, da begge omhandler opfyldelsen af resultatkontrakterne og tilsynsfrekvensvejledningen på fødevarekontrolområdet, den kvantitative og kvalitative styring af kontrolindsatsen samt resurseindsatsen i forhold til kravene i frekvensvejledningen og resultatkontrakterne.

Desuden er der tale om overlap i forhold til den tidsmæssige afgrænsning af undersøgelserne, da ekspertgruppens undersøgelse formentlig ligesom statsrevisorernes anmodning vil omfatte fødevarekontrollen fra 2000 og til i dag.

7. For at undgå at der iværksættes 2 sideløbende og ens undersøgelser af fødevarekontrollen, vil jeg redegøre for, hvordan Rigsrevisionen kan tilrettelægge en undersøgelse, som ligger i forlængelse af de emner, der er indeholdt i statsrevisorernes anmodning, men med et andet fokus. Der vil dog ikke kunne undgås et vist overlap i forhold til den uafhængige ekspertgruppe, da begge undersøgelser vil tage udgangspunkt i samme forhold.

8. Fødevareregionerne under Fødevarestyrelsen udfører tilsynene hos de ca. 50.500 fødevarer virksomheder i Danmark. Det er konstateret, at der gennem flere år har været fødevareregioner, som ikke har gennemført det fornødne antal tilsyn med fødevarer virksomhederne. Fødevarestyrelsen har dermed ikke på alle områder levet op til de krav, der stilles til fødevarekontrollen for at sikre en høj fødevarer sikkerhed.

9. En vurdering af, hvilke oplysninger styrelsen og Familie- og Forbrugerministeriets departement (før 2004 Fødevarerministeriet) har haft om manglende tilsyn og årsagerne hertil, og hvordan styrelse og departement har anvendt disse oplysninger, indgår ikke direkte i kommissoriet for ekspertgruppens undersøgelse. Derudover omfatter kommissoriet ikke spørgsmålet om, i hvilket omfang Folketinget er blevet orienteret om problemerne i fødevarekontrollen.

På den baggrund er det min opfattelse, at Rigsrevisionens undersøgelse med fordel kan indeholde disse aspekter. Undersøgelsen bør endvidere omfatte en vurdering af Fødevarestyrelsens og departementets overvejelser og tiltag i relation til sammenhængen mellem resurser, kontrolindsats og fødevarer sikkerhed.

V. Afslutning

10. Rigsrevisionens påtænkte undersøgelse vil således have fokus på:

- Fødevarestyrelsens og departementets initiativer i relation til sammenhængen mellem resurser, kontrolindsats og fødevarer sikkerhed

- Fødevarestyrelsens og departementets håndtering af konstaterede problemer i fødevarekontrollen
- hvilke oplysninger der er videregivet til Folketinget om disse forhold.

Undersøgelsen vil omfatte perioden fra 2000 og frem.

11. En sådan undersøgelse vil, efter min opfattelse, sætte fokus på et meget væsentligt område, nemlig Fødevarestyrelsens og departementets ledelsesmæssige håndtering af fødevarer sikkerheden i Danmark.

12. Hvis statsrevisorerne ønsker det, vil jeg iværksætte undersøgelsen, som i givet fald vil blive søgt gennemført, så en beretning kan afgives til statsrevisorerne inden udgangen af 2006.

Jeg vil tilstræbe at få etableret et samarbejde med ekspertgruppen med henblik på en gensidig orientering om undersøgelserne og for at undgå unødige overlap.

Jeg skal for god ordens skyld understrege, at der undervejs vil kunne ske ændringer i tilrettelæggelsen og afgrænsningen af undersøgelsen i forhold til det skitserede oplæg.

Henrik Otbo